

Hieronim Andrzejewski (1958 – 2020)

W sierpniu 2020 r. odszedł nagle Hieronim Andrzejewski – Człowiek szczególnie zasłużony dla ochrony przyrody i krajobrazu środkowej Polski. Hirek (tak Go nazywaliśmy) był pomysłodawcą i współzałożycielem Towarzystwa Ochrony Krajobrazu w Łodzi, przewodniczącym Regionalnej Rady Ochrony Przyrody, pierwszym dyrektorem Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich, a następnie dyrektorem Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego. Był także sympatykiem Klubu Przyrodników i przez wiele lat wspierał jego działania.

Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego, Hieronim Andrzejewski, opowiada o Spalskim Parku Krajobrazowym. Spała - przed pomnikiem Ieśników, 24 maja 2015. Fot. Józef K. Kurowski

Był synem leśnika, urodzonym 2 maja 1958 r. w Turku. W 1977 r. przybył na studia do Łodzi, z którą związał się na całe życie, a region łódzki ze swoim dziedzictwem przyrodniczym stał się Jego małą ojczyzną. W połowie studiów na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Łódzkiego zainteresował się działalnością naukową Studenckiego Koła Naukowego Ochrony Przyrody, którym ja się opiekowałem. Kierował następnie pracami koła, organizował obozy studenckie i uczestniczył w badaniach botaniczno-sozologicznych realizowanych w obiektach proponowanych do ochrony prawnej. Pamiętam Go również jako uczestnika strajku studenckiego w UŁ na początku 1981 r. Wiosną tego pamiętnego roku zaproponowałem studentom przeprowadzenie, prawdopodobnie pierwszej w kraju, akcji sprzątania świata. Miejszem akcji był rezerwat Polesie Konstantynowskie w Łodzi. Wziął w niej udział jako ówczesny student.

Swoją pracę magisterską Hirek wykonywał pod kierunkiem profesora Romualda Olaczka. Zajmował się antropogenicznymi przemianami dąbrowy świetlistej w uroczysku Jaksonek pod Sulejowem, w dawnej Puszczy Pilickiej. Opiekując się tą pracą obserwowałem wspaniały rozwój wysoce uzdolnionego studenta. Jego wiedza na temat flory i roślinności leśnej pozwoliła na samodzielne wykonanie pracy, która jest dobrym przykładem studium z zakresu ekologii lasu. Po kilku latach wyniki tej pracy pozwoliły także na przygotowanie dokumentacji projektowej dotyczącej powiększenia istniejącego od 1984 r. rezerwatu florystycznego Jaksonek, chroniącego cenne stanowisko zimoziółu północnego. Rezerwat powiększono w 1989 r. włączając wydzielena z dobrze zachowanymi fitocenoząmi świetlistej dąbrowy.

Hirek został zatrudniony w Zakładzie Geobotaniki i Ochrony Przyrody UŁ na sta-

nowisku asystenta. Przez wiele lat wspólnie prowadziliśmy różnorodne zajęcia, głównie terenowe, zwykle ze studentami biologii środowiskowej. Był bardzo lubiany przez młodzież akademicką.

W 1992 r. odszedł z UŁ i zajął się produkcją filmową w firmie PIX FILM w Łodzi. Uczestniczył między innymi w realizacji przeznaczonej dla filmu *Lista Schindlera*. Nie porzucił jednakże zainteresowań przyrodniczych; nadal brał udział w terenowych badaniach naukowych – włączył się między innymi do zespołu autorskiego Dokumentacji projektowej Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich (1994).

Nasze wspólne wyjazdy w teren nie odbywały się bez przygód, jak np. zimowe wypychanie małego fiata z dziurawej polnej drogi pokrytej lodową skorupą. Innym razem, gdy odpoczywaliśmy nad brzegiem stawu rybnego pod Zgierzem, znienacka zatrzymał się przed nami samochód, z którego wyskoczył mężczyzna z widłami w rękę, sądząc że oto zdybał na gorącym uczynku amatorów jego karpia. Sytuacja była groźna, gdyż właściciel stawów dość długo nie mógł zrozumieć, że ma do czynienia nie z amatorami jego ryb, ale zawodowcami poszukującymi relikwów dzikiej przyrody.

Po utworzeniu PK Wzniesień Łódzkich (31.12.1996) Wojewódzka Komisja Ochrony Przyrody, której wówczas przewodniczyłem, zgłosiła kandydaturę Hieronima do konkursu na dyrektora Parku. Wygrał konkurs i został szefem PKWŁ. Rozpoczął się znakomity rozwój tej, ukochanej przez Niego instytucji, a Park stał się wśród Łódzian i mieszkańców województwa łódzkiego (a może i szerzej) powszechnie znanym obiektem krajoznawczym, poligonem edukacji ekologicznej i terenowym laboratorium badawczym. To dyrektorowi Hieronimowi zawdzięczamy między innymi sieć ścieżek i szlaków pie-

szych oraz piękny szlak rowerowy po Parku, po którym bardzo często i z wielką radością prowadził wycieczki rowerowe.

W tym czasie rozwinęła się Jego pasja upowszechniania wiedzy przyrodniczej. Był mistrzem edukacji; prowadził dziesiątki rajdów i wycieczek dla niezliczonych grup przyrodników, krajoznawców, uczniów i studentów, dla których był niewątpliwie liderem ochrony krajobrazu. O świecie przyrody i potrzebie ochrony środowiska mówił pięknie i bardzo rzeczowo. Przykładem może być zrealizowany w terenie wywiad dla Radia Łódź, w którym opowiada o dziedzictwie przyrodniczym i kulturowym parków krajobrazowych województwa łódzkiego.

W ramach projektu europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 Hirek brał udział w badaniach i opracowaniu SDF-ów dla specjalnych obszarów ochrony siedlisk: Lipickie Mokradła, Dąbrowy Świetliste koło Redzenia, Buczyzna Janinowska i Buczyzna Gałkowska.

Jego działalność naukową i publikacyjną dokumentują m.in. ważne współautorskie monografie regionalne, takie jak: bodajże pionierska w kraju, prezentująca *Siedliska przyrodnicze Natura 2000 w Puszczy Kozienickiej* (2009) oraz inne, np. *Sulejowski Park Krajo-*

brazowy (1998), *Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich* (1998), *Obszary Natura 2000 w województwie łódzkim* (2013) i *Rezerваты przyrody w województwie łódzkim* (2020). W tej ostatniej książce przedstawione są m. in. Jego propozycje powiększenia rezerwatów: Struga Dobieszkowska w PKWŁ i Las Jabłoniowy w Sulejowskim PK.

Kiedy z początkiem 2013 r. Hirek Andrzejewski został pierwszym dyrektorem Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego, okazał się utalentowanym menadżerem kierując pracą czterech jednostek zarządzających siedmioma parkami krajobrazowymi. Jego aktywność w tym zakresie wyrażała wielką miłość do przyrody, a także szacunek dla wszystkich osób, z którymi się spotykał, dyskutował i walczył o zgodne z prawem warunki ochrony przyrody i krajobrazu.

Hieronim Andrzejewski zmarł 11 sierpnia 2020 r. w momencie, kiedy wyruszał... na wycieczkę rowerową w lesie. Został pochowany w Łodzi, w Alei Zasłużonych na cmentarzu na Dołach, zlokalizowanym... na Wzniesieniach Łódzkich.

Józef K. Kurowski

